

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון קב"א

פרשת בא

תשפ"ד

ואלה יעמדו על הברכה בעבור שנדבו הוצאות הגליון

<p>קול רינה וישועה באהלי צדיקים הנהי"ה רבי אברהם שמעון מארילוס שליט"א הרב"ג כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע לרגל שמחת אירוסיו בנו המצוין החתן המופלג יעקב דוד שליט"א עב"ג נכדת כ"ק אדמו"ר מקאלוב שליט"א וכ"ק אדמו"ר מוויזשניץ מאנסי שליט"א</p>
<p>עוסק בצרכי ציבור באמונה הרה"ח ר' ישראל פרוש שליט"א ראש העיר אלעד יצ"ו לרגל שמחת נישואי בנו עב"ג בת הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א</p>
<p>הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א ראש חבורתינו בירושלים עיה"ק לרגל שמחת נישואי בתו הכלה למזל טוב ובשעטומי"צ</p>
<p>הרה"ג ר' חיים דוב קופעץ שליט"א בארא פארק לע"ג אביו הרה"ח ר' פסח ב"ר אברהם ז"ל נלב"ע י"ב שבט</p>
<p>הרה"ח ר' יששכר קופעץ שליט"א לעייקוואד לרגל שמחת הולדת הנכד, בן לבנו הר"ר יצחק הי"ו ולע"ג אביו הרה"ח ר' פסח ב"ר אברהם ז"ל נלב"ע י"ב שבט</p>
<p>הרה"ח ר' שלום ריינער שליט"א בארא פארק לרגל שמחת הולדת הנכד, בן לחתנו הר"ר יצחק קופעץ הי"ו</p>
<p>הר"ר יצחק קופעץ הי"ו ירושלים לרגל שמחת הולדת בנו למזל טוב ובשעטומי"צ</p>
<p>הרה"ג ר' שמעיה מעריל שליט"א ובנו הר"ר יצחק מעריל שליט"א בארא פארק לרגל שמחת הולדת הנכדה-הבת למז"ט</p>
<p>הרה"ח ר' לוי יצחק ריבא שליט"א ויליאמסבורג לרגל שמחת נישואי בנו בכורו החתן שבתי הי"ו למזל טוב ובשעטומי"צ ולע"ג זקנו הרה"ח ר' יוסף ב"ר יוסף ז"ל ריבא נלב"ע ט"ו בשבט תש"ע</p>

אפשר לקבל הגליון

בארה"ב

בארא פארק

ביהמ"ד אמשינאוו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאוו 144 Rodney st.

מאנסי

ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.

לעייקוואד

אצל הר"ר ישראל נתן בוים הי"ו

בארה"ק

ירושלים

אצל הר"ר זלמן לעווין הי"ו

ביתר

אצל הר"ר אברהם לאנדא הי"ו

בני ברק

אצל הר"ר שלמה לייב לאנדא הי"ו

בית שמש

אצל הר"ר שמחה בונם רוטס הי"ו

חיפה

אצל הר"ר ישראל ברודבקר הי"ו

יור"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאוו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

סעודה שלישית

פרשת בא תשפ"א לפ"ק

עימו להצילו בכל דרכיו. ואלמלא
הקב"ה עוזרו אינו יכול לו.

*

ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את
אשר התעללתי במצרים ואת אותותי
אשר שמתי בס, וידעתם כי אני ה', וכתב
הרבי מלובלין (בספה"ק זכרון זאת) למען
תספר וגו', שע"י סיפור יציאת מצרים,
יש כח להמשיך הכרת הבורא, וזהו
שמסיים, וידעתם כי אני ה'.

וקרוב לזה ראינו בספר החינוך בביאור
מצות ועצם לא תשכרו בו (מצוה טז),

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני
הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען
שתי אתתי אלה בקרבנו. ובזוה"ק (ח"ב
לד.) הק' למה נאמר 'בא' אל פרעה, ולא
נאמר 'לך' אל פרעה, ופירשו הצדיקים,
כי משה רבינו חלשה דעתו בראותו
שלאחר כל המכות לפרעה ולמצרים,
עדיין עומדים במריים ולא נכנעו, ואחזו
היראה מגודל קליפת פרעה, אזי הקב"ה
כביכול אמר לו, בוא עימי ואני יהא
בעזרך. וכמו כן הוא בכל איש ואיש
מישראל הלוחם עם היצה"ר, אל ירך
לבבו בראותו שליטת היצר עליו, כי ה'

ומאידיך, אפילו רשע גמור בלבבו, וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, אם יערה רוחו וישים השתדלותו ועסקו בהתמדה בתורה ובמצוות, ואפילו שלא לשם שמים, מיד ינטה אל הטוב, ובכח מעשיו ימית היצר הרע, כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות, עכתוד"ק. הרי לנו שכמה שיותר מתעסקים בענין יציאת מצרים הרי זה משפיע על כל איש ישראל, ולכן ניתנו כל כך הרבה מצוות זכר ליציאת מצרים. להטות לבבנו אל ה'.

וכן ברמב"ן עה"פ ולטוטפות בין עיניך (יג, טז) מביא שאין למלה טוטפות משפחה ידועה, אבל אלו הבקיאים בלשון יחשבו אותה, שהוא בא מלשון, ועלימו תטוף מלתי (איוב כט, כב), כלומר 'שתעשה מיציאת מצרים על ידך אות, ובין עיניך דבור, יזל על שומעיו',

ששואל אמאי אנו צריכים כל כך הרבה דברים לזכרון הנס של יציאת מצרים, כפי שמצינו מצוות הרבה שזהו ענינם, כגון מזכירין יצי"מ בקריאת שמע שחרית וערבית וכו' וכן מזוזה על כל דלת, הלוא בזכרון אחד די לנו כדי להעלותו על מחשבתנו שלא ישכח מפינו ומפי זרענו.

ומבאר, על פי היסוד הידוע, שכל אדם נפעל כפי פעולותיו, וזל"ק, אפילו אם יהיה אדם צדיק גמור ולבבו ישר ותמים, חפץ בתורה ובמצוות, אם יעסוק תמיד בדברים של דופי, כגון אם הכריחו המלך ומינהו להתעסק באומנות רעה, באמת אם כל עסקו תמיד כל היום באותו אומנות, ישוב לזמן מן הזמנים מצדקת לבו להיות רשע גמור, כי ידוע הדבר ואמת, שכל אדם נפעל כפי פעולותיו.

אל הפועל. ולכאור' מה לנו לדיבור זה של 'רוצה אני', הלוא אחר שכבר עשה מה שציווהו, וברצון הלב הרי רוצה, מה יתן ומה יוסיף אמירתו, ומכאן ראוי שדיבור יש לו כח להמשיך מעט מהרצון אל הלב באמת. (אמנם הדיבור של 'רוצה אני' הוא הדרגה הנמוכה ביותר של הרצון, כי בכל דרגה של רצון אין יכול לרצות כשאינו רוצה, חוץ מבדיבור שאף שאינו מרגיש בליבו שום רצון, עדיין יכול לומר רוצה אני, וכפי שמצינו שכופין אותו עד שיאמר רוצה אני, ודו"ק).

ואכן מצינו שכל מצוות הפסח הם בדיבור או בפה, שכן כאמור הדיבור בעניני יציאת מצרים, מעורר את הכח של יציאת מצרים, ומביא לבחינה של וידעתם את ה'.

*

ע"כ. היינו שענין התפילין של ראש, בא להורות על הצורך לדבר בעניני יציאת מצרים. שזה משפיע לטובה על האדם.

וידועים דברי אאזמור' הרה"ק רבי מנחם זי"ע (וכן הוא בספה"ק בית אהרן). עה"פ בפיך ובלבבך לעשותו, שהכתוב הולך בהדרגה, שאם רוצה להתקרב להשי"ת, וקשה הדבר לפניו, העצה לכך הוא, להתחיל 'בפיך', שזה ברשותו של אדם בכל עת, ומזה יבא בהמשך ה'בלבבך' ומזה בא 'לעשותו'.

ועיין ברמב"ם (גירושין פ"ב) שכתב לענין גט בכפיה, שמאחר שהוא רוצה להיות מישראל, רוצה הוא לעשות כל המצות ולהתרחק מן העבירות, ויצרו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני כבר גרש לרצונו, ע"כ. רואין מהרמב"ם שבפנימיות ישראל הוא טוב אלא צריך להוציאו מן הכח

לכין עיניו ממש ח"ו אז כבר קשה
לנצחו, ולזה צריכים לעשות סייגים
לפניה. ולזה רומז התפילין שמניחים
אותם במקור של העינים שזה בגובה
הראש, וכדברי חז"ל אל יהרהר אדם
ביום וכו' כלומר שצריך להיות נשמרים
קודם שבא אליו הנסיון.

יעזור ה' שנזכה לצאת מכל המצרים,
ולגאולה שלימה בב"א.

וכיון שהזכרנו ענין התפילין, ולטוטפות
בין עיניך, נביא דברי כ"ק אצמו"ר
זצלה"ה דאיתא בחז"ל (מנחות ל"ז)
דלאו דווקא בין עיניך אלא בגובה
הראש, ע"כ. ולכאורה אם אין הכוונה
כפשוטו, א"כ אמאי נאמר בין עיניך,
והסביר דענין התפילין הוא כדי לשמור
את עיני האדם מן החטא, אך כדי להגיע
לזה, צריכים להניח את התפילין בגובה
הראש דווקא, דאם כבר הגיע הנסיון

קידושא רבא

פרשת בא תשפ"ב לפ"ק

נקרא כן על שם שבחן של ישראל, שאפו את הבצק עוגות מצות וגו' וגם צדה לא עשו להם. ולא אמרו היאך נצא למדבר בלא צידה אלא האמינו בה' ויצאו למדבר, כמ"ש זכרתי לך חסד נעוריך וגו' לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה וגו', ולכן בתורה נקרא יום טוב זה בשם חג המצות.

וכן הוא כשאנו מניחין תפילין, דכתיב בהן שבח של הקב"ה, בפרשיות שמע ישראל וגו', והקב"ה נמי מניח תפילין,

בקדושת לוי מקשה למה אנו קורין את היום טוב 'פסח' בשם זה, והלא בכל התורה נקרא יום טוב זה בשם חג המצות. אלא כתיב (שיר השירים ו, ג) אני לדודי ודודי לי, היינו שאנו מספרים שבחו של הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא מספר שבחן של ישראל. אנו קורין להיום טוב בשם 'פסח' על שם שבחו של הקב"ה אשר פסח על בתי בני ישראל, שהוא שבח השם יתברך. ודודי לי, כביכול השם יתברך מספר בזה שבחן של ישראל, שהרי חג המצות

דהאמת הוא שבכל יהודי טמון בלבו אור, אך החילוק הוא במושבותם היכן הוא מושיב את האור, אחד מושיב את האור בתורה ותפלה, ואחד מושיבו במאכל ומשתה, עכל"ק, ואולי נוכל להוסיף, במושבותם, דהיינו אם מניחים אותו במקום נכון לפי כוחותיו, אז יכול להוציא אורו.

*

כאשר הרה"ק מווארקו זי"ע עמד לשדך את בתו, הביאו לפניו בחור לבחננו. הדבר היה בפרשת בא. וכשנכנס אליו הבחור שאלו הרה"ק מווארקו מהו פרשת השבוע, השיב הבחור בתמהון 'חשבתו שכבודו ישאל אותי דבר יותר קשה, ולא שאלהו יותר, ופטרו לשלום. שכן הסרה בזה תמימות.

וכעין זה סיפר ב"ק אזמור' זצלה"ה אודות הרה"ק רבי בונם מאוטוואצק זצוק"ל כשהביאו לו מים לנמילת ידיים, היה חוקר ובודק בחמש-עשרה שאלות, כגון האם היה

שכתוב בהן שבח ישראל, כדאמרינן בגמרא (ברכות ו.) תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו מי כעמך ישראל וגו'. וזהו המרומז באיסור להסיח דעת מתפילין, שכן מצוה על כל אדם לעסוק תמיד בענין התפילין, דהיינו או לספר השבח של ישראל דהיינו תפילין דמארי עלמא, שכתוב בהן שבח של ישראל, או לספר בשבח של הקב"ה, שהוא תפילין של ישראל שכתוב בהם שבח השם יתברך, דהיינו שמע, קדש, והיה כי יביאך. ונמצא תמיד שאנו מספרים שבחו של השם יתברך, והשם יתברך מספר את שבח ישראל.

ואיתא בשם הרה"ק רבי מענדעלע באַרער (המגיד מפאר) שהיה תלמידו של הבעש"ט הק', אשר הבעש"ט התבטא עליו ואמר, 'ביני לבין ר' מענדלע אינו אלא כחוט השערה' ע"כ. וכה אמר, ולכל בני ישראל היה אור במושבותם,

פעם שימש אותו איש אחד שהיה 'מתנגד',
וכשהגיש לו מים לנמילת ידיו, הקדים והשיב
על כל ה'שאלות' של רבינו עוד טרם שנשאל,
אמר לו רבינו: 'דו ביסט צו קלוג פאר מיר'
ושוב לא רצה שישמשו.

איזה דבר טריפה בבלי, וכיוצא בזה שאלות
שוונות והומרות מיוחדות. והיה לו נמלה [א
טעפיל] לנמילת ידיו, בת שישה ידיות, ובכל
נמילה החליף ידית, כדי שלא לגעת בידית
הרמובה.

סעודה שלישית

פרשת בא תשפ"ב לפ"ק

התראה לפרעה לפני קבלת המכה, א"כ למה 'התחנן והפציר' משה רבינו ואמר לפרעה 'עד מתי מאנת לענות מפני, שלח עמי ויעבדוני' והלוא אין בזה כל תועלת, כי כבר אין בכוחו לשנות כלום.

וביאר כ"ק אזמו"ר זצללה"ה דאע"פ שנגזרה גזירה על האדם, על ידי ענוה והכנעה יכול לבטל הכל. ולזה א"ל משה רבינו עד מתי מאנת 'לענת' ופירש"י וז"ל, כתרגומו 'לאתכנעא', 'להיות עני ושפל מפני' עכ"ל, דהיינו שפרעה מיאן במידת הענווה. ואף שנגזר על פרעה כי אני הכבדתי וגו'

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה, כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו, למען שייתי אותותי אלה בקרבו וגו'. לכאורה קשה, מה מקום יש להתרות בו, הלוא אין לו בחירה, שכן הקב"ה כבר הכביד את ליבו, וכבר אמרו במדרש (יג, ג) א"ר יוחנן מכאן פתחון פה למינין, שלא נתן מקום לפרעה לשוב, ומתרץ המדרש שהקב"ה מתרה בו באדם פעם ראשונה שניה ושלישית, ואם אינו חוזר בו, הוא נועל לבו מן התשובה, כדי לפרוע ממנו מה שחטא וכו'. אך בכל זאת יש להבין, שהרי אם ציווי הקב"ה היה רק ליתן

תמות, ויאמר משה כן דברת, לא אוסיף עוד ראות פניך. וקשה דמצינו להלן (פרק יב, לא) ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו וגו', הרי שראו את פניו. (ובפשטות היה אפשר לומר שהכונה שלא יבוא שוב לביתו, אך לפי"ז הלשון 'ראות פניך' קצת דחוק).

וביאר אא"ז מרן רבי יוסף, את הפסוק, ואמר שבראיית הפנים ניתן לראות את מהות האדם, ולזה אמר משה רבינו שאינו רוצה לראות את פניו, דהיינו כמו שהוא עכשיו, מלא עזות וגאווה, אך מה שראה אותו בעת מכת בכורות כבר לא היה בפנים כאלו, אלא היה כבר נכנע לגזירת ה', עכל"ק. והוא דומה להנ"ל, שאף מי שמלולכך פניו בחטא, הרי עם ענווה ושפלות רוח, הרי זה פנים חדשות.

ובספר בית יעקב מביא מהרבי רבי בונם זי"ע על דברי הזוה"ק שבכל המכות

למען שתי אתתי אלה בקרבו, מ"מ ע"י ענוה והכנעה היה יכול לבטל את הגזירה, עכ"ל.

ובישמח ישראל הביא כעין זה, והוסיף בשם אביו הרה"ק רבי יחיאל זי"ע בדרך עבודה, דהא דאי' בזוה"ק דמי שחוטא בחטאים חמורים, אין מספיקין בידו לעשות תשובה, הרי זה מפני גודל הטומאה שנקשר בו, ודבר זה מבלבל את המח, עד שקשה לו לשוב. בכל זאת, אם מתבונן האדם עד כמה הושפל מצבו וכמה הוא מרוחק ומגושם, אז ככח המחשבה הזו נשבר לבבו מאוד, וכיון שבא למידת הכנעה וענווה, הקב"ה מרחם עליו, וחותר לו חתירה ופותח לו פתח לתשובה.

והנה במכת חושך מצאנו שפרעה הזהיר את משה רבינו, השמר לך, אל תוסף ראות פני, כי ביום ראותך פני

וכפי שאמר כ"ק אזמו"ר זצללה"ה על הנאמר בהגדה, כנגד ארבעה בנים דיברה תורה. 'די תורה רעדט צו אלעמען' כי לא ידח ממנו נידח, עכל"ק, דהיינו שהפרשיות של יציאת מצרים יש להם כח להשפיע דעת לכל איש ישראל ולהשיבו אל ה', בכל מצב שהוא.

כה יתן ה' שנוכל לעובדו בלבב שלם ונזכה במהרה לגאולה שלימה אמן.

היה נגע למצרים ורפואה לישראל, ואמר שבמכת דם נתרפאו כל ישראל מחוליים הקשורים למערכת הדם, וכן במכת צפרדע וכו', ומוסיף דאפשר לומר, שבזה שהכביד את לבו ולב עבדיו, בזה נתרפאו ישראל מכבדות הלב, וליבם נעשה רך 'ווייעכער', ונתחזק אמונת השם בלבבם. ע"כ. נמצא דבכח פרשה זו אפשר לבוא לידי התלהבות הלב לעבודתו יתברך, ולתקן כל הענינים של כבדות הלב.

ליל שבת קודש

פרשת בא תשפ"ג לפ"ק

שבת התאחדות תלמידי וחסידיו אמשינאוו בארה"ק – בראכפעלד עיה"ק

חושך, ובין ישראל לעמים, זה היה במכת בכורות שבזה התגלה ענין בני בכורי ישראל. על כן בשבת זו יש כח מיוחד להגביר את האמונה בה' ולחזק קדושתן של ישראל.

*

ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים וגו'. ולכאורה די שיכתוב בנך לבד, שכן כאשר כל אחד יעביר לבנו, ובנו לבנו אחריו, כבר ידעו כולם בכל הדורות, ומבאר הרה"ק

פרשת השבוע מתחיל במכת ארבה, **הבעל הטורים** מביא דנאמר בארבה, 'וינח' בכל גבול מצרים, ונאמר בשבת 'וינח' ביום השביעי, הרי זה בא ללמד שנח הארבה בשבת. והנה איתא **בספה"ק** דשבע מכות ראשונות היה בכדי להכות את המצרים, והג' אחרונות, המה להרים ראשן של ישראל, ואכן מצאנו בברכת הבדלה, ג' הבדלות הרומזות למכות אלו, בין קדש לחול, רומז למכת ארבה שכן היה נח בשבת, ובין אור לחשך, רומז למכת

ועשיתי את התאוות בתוקף, והטעם בזה, למען שתי אותותי אלה בקרבנו, שישאיר כל התגברות רושם גדול על האדם עכתד"ק.

ואולי אפשר להוסיף, שזה מה שנאמר ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך, ואומר לך בדמיך חיי, ואומר לך בדמיך חיי, ודרשו חז"ל שהוא דם פסח ודם מילה. כי אז היה צריכים להתקרב מאד לה', והמה שני דרכים שאפשר להתקרב בזמן קצר להקב"ה, בדם פסח היינו בהתבוננות בתוקף הניסים ורחמי ה' הגדולים, כי פסח הוא מלשון וחמל, ועוד דרך אחרת שאפשר להתקרב מאד הוא על ידי דם מילה, דהיינו התגברות על התאוות, הגורמת למען שתי אותותי אלה בקרבנו, שיכנס בחזקה כוחות הקדושה אל האדם.

*

ר' לייבעלע אייגר, (אמרי אמת ד"ה כי אני) שבוודאי היה ביד הקב"ה להביא את הגאולה מיד אחר המכה הראשונה, אך אם היה הגאולה בא בניקל לא היה נחקק בליבנו גודל הניסים והנפלאות לדורות, אך מעתה שהירבה מכותיו, יכנס היטב זכר הנס לדורות עולם בתוקף גדול, וזהו שנרמז בלשון 'בן בנך' הכוונה, שירבה בדברים אודות הניסים והנפלאות, עד שכבר יהא סמוך ליבו בטוח שלא רק בנו ידע מכך, אלא שהם יעבירו אחריהם אף לדורות הבאים נמי.

ובדרך זה הוא גם ענין הנסיונות שעובר על האדם בענין קדושה ותוקף התאוה, שהטביע כן השי"ת באדם כדי שבשעה שיתגבר על היצר, יכנס בו רוב קדושה בתוקף גדול וישאר בו לעולם, וזהו שנאמר בא אל פרעה, היינו לריב עם היצר, כי אני הכבדתי את לבו וגו',

הראוי, שבפסח נתגלה תוקף האמונה עד מאד, ובכח ארבע כוסות מוציאן מן ההעלם אל הגילוי, ושבת הוא זמן של התגלות האמונה הנמשך מפסח, ובזה נמי יתבאר שאומרים בקידוש זכר ליציאת מצרים, ואף ששבת הוא זכר למעשה בראשית, אלא יש בשבת גילוי מיוחד של תוקף האמונה שהיה ביציאת מצרים.

שבת ופסח שתייהם ענין האמונה, שהוא למעלה מהשגת השכל, ולכן סעודת שבת נקרא סעודת דמהימנותא וכן המצות המה מיכלא דמהימנותא, וכיון שבשבת מתגלה אור גדול של אמונה, לכן עושים קידוש על כוס יין, שהיין בא לגלות את האמונה הטמון בלבם של ישראל, (ע"ד נכנס יין יצא סוד) ובזה נמי יבואר אמאי כל ענין הקידוש מוזכר בפרק ערבי פסחים, כי שם אכן מקומו

סעודה שלישית

פרשת בא תשפ"ב לפ"ק

שבת התאחדות תלמידי וחסידיו אמשינאו בארה"ק – בראכפעלד עיה"ק

אומרים אנו בהגדה של פסח, רבן גמליאל היה אומר, כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו, ואלו הן, פסח מצה ומרור. והמה הדברים העיקריים של יציאת מצרים, וכפירושו של האור החיים הק' (יב, ח) שג' דברים אלו רומזים לג' החלקים של יציאת מצרים, המרור מורה על הגלות שמררו את חייהם, המצה מורה על היציאה ממצרים במהירות עד שלא הספיק בצקם להחמיץ, והפסח על אשר פסח ה' על

בפרשיות אלו עוסקים בעניני יציאת מצרים, הרמב"ן בהקדמה לספר שמות כבר ייסד שענין הגלות והגאולה ביציאת מצרים אינו היציאה מהמקום ששמו מצרים, אלא יציאה מגלות הדעת עד שחזרה השראת השכינה בישראל, ובזה ביאר אמאי ספר שמות המוקדש לגאולתן של ישראל, מסתיימת בפרשת פיקודי, ולא אחרי פרשת בא, כיון שרק אחר קבלת התורה והקמת המשכן חזרה השכינה לשרות בישראל כבראשונה.

הוא בכבודו ובעצמו, כי אז נתגלה ראשית האמיתי ובדרך ממילא כל ראשית אחר התבטל לגמרי, והיה כלא היה, ולפי כבודו וגדלו היתה המכה ראויה להיות בכל ראשית דהיינו בכל הבכורים, אך למה באמת לא היתה המכה בבכורי ישראל, כי אז נתגלה כי בני ישראל הם לחלקו של הקדוש ברוך הוא בעצמו, ולכן לא היה בהם המכה עכ"ל. (וראה עוד בקול שמחה בפרשתן).

ומעתה יתבאר דברי האור החיים הק' שעיקר ענין הגאולה היה על ידי שנתגלה שורש נפשות ישראל, שהמה חלק אלוקה ממעל, והם שייכים להקב"ה, ובכח זה התנתקו ממילא מן הרע, ולכן מה שנתגלה בעת הפסיחה והדילוג, הוא יותר מיציאת מצרים, שכן ביציאת מצרים לא יצאו אלא מגלות העבודה, אך על ידי הגילוי הגדול שהיה בעת הדילוג, יצאו לגמרי מגלות הדעת

בתי בני ישראל, 'והוא בחינת הגאולה, כי עבר ה' בארץ מצרים ונתק חבל מוסרות העבות שהיו תוקפים בהם שהוא בחינת הבכורה' עכ"ל. משמע שזה הדבר העיקרי של הגאולה, שאז התנתקו לגמרי מן המצריים, והיא חשובה יותר אף מן היציאה בפועל מארץ מצרים. אך לא ביאר את דבריו איך קשורה עיקר הגאולה לענין הפסיחה והדילוג על בתי בני ישראל.

ונראה בהקדם דברי המהר"ל (גבורות השם פרק ס') שמפרש אמאי היה צריך במכת בכורות להגיע לידי פסיחה ודילוג על בתי בני ישראל, הלוא גם עד עתה לא היה שום מכה על בני ישראל, ולמה במכת בכורות יש הווא אמינא כזאת. ותירץ, שבכל המכות לא היה די כח בקליפה המזקת להזיק למי שנמצא במדריגת ישראל, אבל כאשר הגיע מכת בכורות, שהיתה על ידי הקדוש ברוך

בכורי מצרים, ומבלבל דעתינו
ומחשבותינו, בדמיונות הבלי עולם
הזה, עד שהנשמה נופלת בשבי
הקליפה רח"ל, יהי רצון שנזכה תמיד
לזכור שבני מלכים אנחנו, ולהיגאל
גאולה שלימה במהרה בימינו אמן.

עד שהכירו וידעו שהם שייכים
להקב"ה.

על כן צריך האדם ליזהר תמיד לעורר
נפשו לזכור מקור מחצב נשמתו, ובכך
להינצל מגלות הדעת המגדיל מעלת

אחר הברלה

מוצש"ק פרשת וארא תשפ"ג לפ"ק

השבוע (ח' שבט) הוא יומא דהילולא של הגה"ק רבי שמואל שינאווער זי"ע, בעל רמתיים צופים, הוא היה גאון וצדיק מופלא כיהן ברבנות בכמה עיירות, והיה מהמיוחדים שהסתופפו בצל הצדיקים ורשם כל הדברים שראה ושמע ברוממות מיוחדת, כפי שיראה כל מעיין בספרו 'רמתיים צופים', ומוסיף שם הוספות בחן מיוחד של חסיד הדין בדברי רבותיו, כדאי מאד לראות את דבריו הק' בפנים הספר, יש מכנים את ספרו 'תורה שבע"פ מתורת פשיסחא' שאין כדוגמתו שמביא כל כך הרבה ענינים מכלי ראשון ממה שחזה בעיניו אצל הרבי רבי בונם זי"ע.

נתקרב לחסידות בגיל צעיר כבן שבע עשרה, ע"י הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנא זי"ע, ומעשה שהיה כך היה, ר' שמואל התגורר אז בבית חותנו בעיירה שינאווא, ושם בעליית הגג ישב ולמד בהתמדה, לחותנו היה לפרנסתו בית אכסניא, הרה"ק ר' שלמה לייב, כשנקלע פעם לשינאווא, התאכסן בבית אכסניא זו. בעודו יושב, שמע קול ערב של לימוד הבוקע מקומת הגג, פנה הרה"ק מלענטשנא אל בעה"ב

ושאלו על כך, השיב לו בעה"ב, שזהו חתנו הצעיר השוקד שם על תלמודו. ביקש אותו צדיק שיקראהו אליו כי רוצה לדבר אתו.

כשעלה אל חתנו והודיעו שהרה"ק מלענטשנא מבקש לשוחח עמו, השיב האברך הצעיר כי אינו חפץ להפסיק מלימודו. כששב עם דברי חתנו אל הרבי, ציוה לו לומר לחתנו כי לא יפסיד מאומה, ורק ירויח מכך בעבודת ה'. כששמע האברך דברים אלו מיהר וירד אל הרה"ק מלענטשנא ששוחח עמו ארוכות, ועד מהרה דבקה נפשו בו.

בהמשך הזמן חיפש עוד צדיקים ללמוד ממעשיהם, ובעודו בן י"ט שנה הסתופף גם בצל הרה"ק רבי מנחם מענדיל מקאסוב זי"ע בעל 'אהבת שלום' מקאסוב זי"ע, והיה אצלו בחודש תשרי, ועוד באותו שנה בחג הפסח כבר הגיע לפולין לשהות בצל הרה"ק הרבי ר' בונם זי"ע. כאשר הגיע לרבי מפשיסחא, הזכיר לפניו בתוך הדברים שהיה בחודש תשרי שעבר, אצל האהבת שלום מקאסוב ז"ל, אמר לו הרר"ב, שרגליו בוערות לילך אל היהודי זה', ואף שלא הכירו מעולם.

לאחר חג הפסח, נכנס אל הקודש פנימה, לדבר עם הרבי, שאלו הרבי האם הוא בן תורה, ומפני הכבוד לא השיב מאומה. אזי אמר לו הרבי, יודע אני כך שבן תורה אתה, ואמר לו חידוש בבסוגיית בחושן משפט, ואחר סיום הדברים אמר, דע שמזה הפשט יכולים להביט בקוויטל לידע הכל כדרך הצדיקים הגדולים. (ראה רמ"צ תנד"א פ"ג אות ב' וכן מערכת הרר"ב אות לד, ושם גם מבואר הפשעטיל בחו"מ).

בליל שבת תשובה, שמע דיבורי קודש מלהבות אש מהרבי, שעשו עליו רושם כביר, ואז הרגיש שמצא את שאהבה נפשו, וגמלה בליבו ההחלטה להישאר בפשיסחא, ולא חיפש עוד רבי אחר. (ראה דבריו הנפלאים שם בתנד"א פרק ב')

ותיכף אחר חגי תשרי, התקבל להיות מאלו שזכו ללמוד לפני הרבי ר' בונם את הלימודים, כידוע שהיו קורין לפניו מחמת שכבודו עיניו מזוקן, והיה לו לרבי שמואל שיעור קבוע בכל יום לומר לפניו תנא

¹ וזה מה ששמעתי מכ"ק מרן אדמו"ר מפרשיסחא מו"ה שמחה בונם זי"ע בליל שבת קודש פרשת שבת תשובה. דיברות קודשו מלהבת אש של מעלה בכל כוחותיו הקדושים בעמידה וזה לשונו ממש. שמעו ואלמדכם דרך תשובה תדעו שלא כן הוא שמבקשים סלח לנו מחמת התשובה והחרטה ותיכף שאומר הוידוי מבקש גדולות זה אינו מועיל ולכך אינם זוכים... מעיד אני עלי שמים וארץ שכל ליל שבת היה בוער בלכבי הדברים עד שביום השבת התפללתי ולא הסתתי דעתי מאותן הדברים. ואחר התפילה נכנסתי לחדרו ושאל מי כאן ואמרו לו שמי, ואמר קרב אלי ושאל אותי, מה נעשה עמך היום כי בכל דף ודף מהתפילה שלי, היית אתה עומד, וכפל הדברים, ופטר אותי לילך. והאנשים שהיו אז בלילה כשמעם נמס לבם בשפיכות הנפש כמים המוגרים אשר לא יאספו ובכל זה נתהוו שמחה גדולה עד אין שיעור...

ומעיד אני על עצמי שעל ידי התורה הזאת דבקה נפשי אחריו, ולא יכולתי להסיח דעתי רגע אחר. וכאשר התפללתי תפילת שחרית, היו נובעים הדברים בעומק לבי ומוחי בכל התפילה ולבי נפתח, כמו שאומרים פתח לבי בתורתך, וכאשר נדחקתי להתראות לפניו אחרי התפילה, ולא היה כי אם אני והרב הצדיק המפורסם ר' יחזקאל מפלונסק, והיה שואל מי כאן בבית, ואמרו לו כן. וקרא אותי אצלו, ושאל אותי מה נעשה עמך היום, ואמר כי בכל דף ודף של התפילה שלי היית נרשם אתה שם, מה זאת היתה, וכפל ושילש הדברים ופטר אותי... וכיון שראיתי זאת, נדבקתי בו באמת ולא חיפשתי עוד רבי אחר ותיכף אחר החג זכיתי שקיבל אותי לאוהלו וכו'

דבי אליהו... ואז היה לכל החורף בפשיסחא והתאכסן אצל הרבי והיה סמוך על שולחנו.

לאחר זמן, אמר לו הרבי דע ששלחו אותך אלי מן השמים. וצווה אותו שיקרא אותו 'רבי', ומאז כל פעם שבא מביתו לפולין, ונתן לו הרבי שלום. ענה 'עליכם שלום רבי ומורי'.

פעם אחת אמר לי שכל מה שאתה עושה לי לשימוש אפילו דבר קל. תכוון לשם מצוה, וברמתיים צופים מוסיף לבאר הדברים, כי בחמורה בודאי כולם עושים אותה לשם מצוה. אך במצוה קלה, חושבים שעושים זה מפני טוב לב וכו', כגון שמשמש צדיקים וחכמים, וצריך גם בזה להזהר לעשותה לשם מצוה, וזהו שאמרו (אבות ב, א) הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה וכו' היינו שתעשנה גם כן לשם מצוה דייקא.

ונביא דוגמא אחת מתוך ספרו (אות נח) איך שמספר אודות גודל הפחד והיראה של הרבי. שראה בעיניו ממש, איך שבשבת קודש בקידוש הלילה, באומרו את השם בברכת היין, נפל עליו פחד, ורעדו כל איבריו עד שהכוס עם היין נפל מידו, ותפסו מיד בידו השנית. ונשפך מן הכוס, ומלאו אותו שוב, והמשיך ה'קידוש' בקול גדול כדרכו בקודש, ומאז והלאה, לא החזיק הכוס לבד, אלא אחר היה אוחז הכוס על גבי ידו.

אחר הסתלקות הר"ב זי"ע נסע אל הרה"ק מקאצק זי"ע, לימים נשאל על ידי חסידים, איך הצליח להיות בקאצק אחר שהיה רגיל כל ימיו

להיות במקומות של אהבת ישראל ואיך הסתגל לחריפות ותקיפות, אזי ביאר, למדנו (זבחים קא, ב) 'לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי'. ותמוה הדבר, הלא ידענו (אוי"ח סי' קכ"ח) דכהן שהרג את הנפש אפילו בשגגה פסול לכהונה, ואיך קיבל דוקא לאחר שהתנהג במידת הגבורה, תפקיד כזה שהוא ממידת החסד, אלא פנחס הרג לזמרי בגלל אהבת ישראל שהיתה בו, שראה שנעשית כליה ח"ו מבני ישראל, ובא לכפר על כל העם ולהצילו על ידי מעשה זה, והרי זה כמו רופא המנתח אבר כדי להציל את חיי האדם. והוא הדבר שראינו בקאצק, חריפות שבאה מתוך אהבת ישראל, לנקותם מכל לכלוך.

אחר הסתלקות הרה"ק מקאצק זי"ע נסע אל הרה"ק בעל היחידושי הרי"ם מגור זי"ע, שכבר הכירו מעת שבתם יחד בחבריא קדישא בפרשיסחא, והיה משוחח עמו רבות ביחידות, אחד הדברים שמביא בשמו של היחידושי הרי"ם הוא בענין שבת שירה, וכה כותב, (סימן ד', אות ז) בליל שבת שירה אחר התפילה, היה בלבת אש שצריך כל אחד ואחד מישראל לשמוח בשבת בהרגשה גדול וכו' ובעיני ראיתי שהיה רוקד ממש בקבלת שבת זו בשמחה רבה מה שלא היה דרכו בכל השנה.

כאמור, היה רב בכמה עיירות, ובסוף ימיו היה אבד"ק נאשעלסק, מסופר שהגיע אליו אברך לקבל ממנו 'היתר הוראה' לאחר שבחנו ונתן לו ההורמנא, נתן לו הדרכה: תדע, בשעה שבאים אל הרב לשאול

שאלה, הרי זה כאילו שואלים אותו 'מה אמר ה' בזה, כשר או טריפה',
ובשעה שהרב פוסק הדין הרי זה כאילו אומר 'כה אמר ה' כשר או לא'.
הפירוש 'רמתים צופים' נתחבר על דברי המדרש 'תנא דבי אליהו',
שבוודאי היה חביב עליו, בהיותו קורא אותו לפני הרה"ק מפרשיסחא
בכל יום, ועוד נראה על פי מה שאמר בעת שסיפר שרבו רש"ל
מלנטשנא אמר שאחרי הסתלקות רבותיו הקדושים הרבי מלובלין
והיהודי הקדוש משמש אליהו הנביא במורו, אבל אני לקחתי לעצמי
את תורתו של אליהו הנביא (תנא דבי אליהו) להיות לי מורה דרך.

זכותו יגן עלינו ועבי"א, א גוטע וואך, א פרייליכער וואך.

בית המדרש דתחסידי אמשינאוו
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

4408 15th Ave Brooklyn NY 11219

בס"ה, ערשיק לסדר בא תשפ"ד לפ"ק

כי האדם עין השדה

הננו להודיע כי

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יערוך בעזהשי"ת

לחיים טיש

לרגל חמשה עשר בשבט

ראש השנה לאילן

ביום ד' לסדר בשלח הבעל"ט

תפילת מעריב בשעה 9:00

לנדב הוצאות אפשר לפנות אל

הר"ר נחום ערליך הי"ו

בית המדרש החסידי אמשינאו
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

4408 15th Ave Brooklyn NY 11219

בס"ד, ערשיק לסדר בא תשפ"ד לפ"ק

כי קרוב אליך הדבר

הננו להודיע כי במסגרת השיעור קבוע מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בספר התניא

יתקיים השיעור ביום ג' בשלה

בפרק כ"ג

השיעור בשעה 9:15 | תפילת מעריב בשעה 10:00

ובס"ד השיעור בלעייקוואד יהיה ביום ד' לסדר יתרו, בפרק ה'